

Nr 519

Av herr **Hedlund m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 100, med förslag till lag om försäkring för allmän tilläggspension m. m.*

Det förslag till lag om obligatorisk inkomstgraderad tilläggspensionering, som nu förelagts riksdagen i propositionen nr 100, är i huvudsaklig överensstämmelse med det principförslag, som regeringen framlade i frågan till 1958 års A-riksdag.

Då regeringsförslaget 1958 avslogs av andra kammaren och därmed föll, upplöste regeringen riksdagen och utlyste nyval till andra kammaren. Detta val, där det dominerande intresset knöts till pensionsfrågan, gav till resultat en sådan sammansättning av andra kammaren, att endast hälften av rösterna kunde beräknas tillfalla ett förnyat förslag till lösning av tilläggspensionsfrågan enligt regeringens linje. För genomförande av sitt förslag måste regeringen sålunda räkna med hjälp av lotten i andra kammaren. Enligt vår mening kan det ur parlamentarisk synpunkt icke vara att rekommendera, att en reform med så genomgripande återverkningar för befolkning och näringsliv, som den av regeringen förordade obligatoriska tilläggspensioneringen innebär, genomföres i ett läge, då avgörandet kan fällas av lotten. Denna principinställning stärkes i det aktuella läget ytterligare av att de partier, som ställt sig bakom regeringsförslaget, erhöi endast minoritet av rösterna vid nyvalet till andra kammaren.

Principer för en pensionsreform

Centerpartiet arbetar konsekvent för en lösning av pensionsfrågan enligt de principer, som framfördes vid folkomröstningen 1957 av linje 2, den personliga frivilliglinjen.

Den enskilde medborgaren måste enligt vår mening själv i första hand ha ansvaret för sin och familjens försörjning och trygghet. Med den inkomstnivå och levnadsstandard, som nu uppnåtts i vårt land, har praktiskt taget alla medborgare möjligheter att under sina aktiva år klara sig på egen hand. Under barnåren och på ålderdomen, vid sjukdomsfall och andra tillfällen, då den enskilde själv inte har möjligheter att försörja sig, måste han dock tillförsäkras ett ekonomiskt grundskydd. Medborgaren skall genom socialpolitiken garanteras en sådan grundtrygghet. Syftet måste härvid vara att förena frihet

och trygghet, som båda enligt vår mening representerar omistliga värden för den enskilda människan.

Enligt centerpartiets mening är det en huvuduppgift inom socialpolitiken att förbättra grundtryggheten för åldringarna och för dem, som till följd av familjeförsörjarens frånfälle eller förlust av arbetsförmågan inte själva har möjligheter till skälig försörjning. Det viktigaste i pensionsreformen måste vara en sådan förbättring av folkpensionerna, att alla medborgare får en rättvis och god grundtrygghet. Den obligatoriska folkpensionen ger i princip lika förmåner åt medborgarna. Centerpartiet har därför krävt en kraftigt förbättrad folkpensionering.

Mot bakgrunden härav hälsar vi med tillfredsställelse, att 1958 års A-riksdag kunde enas om att en väsentlig höjning av folkpensionerna skall genomföras successivt under perioden fram till år 1968. Enligt riksdagsbeslutet skall folkpensionen höjas så att den år 1968 uppgår till 5 400 kronor för två pensionsberättigade makar och 3 600 kronor för ensamstående, räknat i 1957 års penningvärde. Änkepensionen skall fr. o. m. den 1 juli 1960 höjas till samma belopp som ålderspensionen till ogift pensionär och därefter — liksom ålderspensionen — successivt ökas till 3 600 kronor år 1968. Barnpensionen skall fr. o. m. den 1 juli 1960 utgå med 1 000 kronor om året.

En obligatorisk pensionering skall enligt vår mening förverkliga principen om minimistandard med lika förmåner åt alla och utformas som en folkpension. Det är naturligt att medborgarna strävar efter att utöver folkpensionen ytterligare förbättra sin trygghet för ålderdomen och för andra tillfällen med försämrade försörjningsmöjligheter. Härmed aktualiseras sålunda principen om inkomst- eller konsumtionsuppskov. Önskemålen om sådant sparande för ökad trygghet varierar helt naturligt hos individerna.

För många människor kan det vara lämpligt med tilläggspensionsförsäkring. Andra åter anser sig ha större fördel av sparande i eget hem, egen rörelse, i bank eller annan kreditinrättning. Varje medborgare måste enligt vår mening ha frihet och rätt att själv få välja sparmål efter sitt eget önskemål. Denna princip hävdades av herr Carlsson i Arla i särskilt yttrande till pensionsberedningens betänkande och av den personliga frivilliglinjen vid folkomröstningen 1957. Sedan grundtryggheten ordnats genom en förbättrad folkpensionering, skall samhället enligt vår mening inte därutöver föreskriva hur den enskilde skall använda sina disponibla inkomster.

Lagfästningslinjerna

I den förevarande propositionen föreslås obligatorisk inkomstgraderad tilläggspensionering av alla förvärvsarbetande. Lagen avses att träda i kraft den 1 januari 1960 och tilläggspensionerna skulle börja utges 1963.

Propositionen innebär obligatorisk tilläggspensionsförsäkring enligt in-

komstbortfallsprincipen. Pensionen skall grundas på arbetsinkomst, som förvärvas i åldern 16—65 år, i vad den årliga arbetsinkomsten ligger mellan 4 000 och 30 000 kronor. Beträffande inkomst av annat förvärvsarbete än anställning skall regeln vara, att det belopp, som överskjuter 8 000 kronor, räknas som pensionsgrundande till två tredjedelar. Ålderspensionen skall inkomstgraderas på så sätt, att den utgör 60 procent av den genomsnittliga pensionsgrundande inkomsten under de 15 bästa åren. Invalid- och familjepensioner skall inkomstgraderas i relation härtill. För full ålderspension skall fordras 30 pensionsgrundande år. Under en övergångstid skall pensionerna utgå med överkompensation, i det att kravet på 30 pensionsgrundande år under inledningsskedet nedsättes till att avse blott 20 år för att under en period av 10 år därefter successivt höjas till 30 år. Avgifter till den obligatoriska tilläggspensioneringen skall enligt propositionen börja inbetalas redan 1960. Arbetsgivarna skall åläggas att betala arbetsgivaravgifter för sina anställda. För inkomst av annat förvärvsarbete än anställning skall den försäkrade själv betala in avgift.

Vissa möjligheter till undantagande från den obligatoriska tilläggsförsäkringen skall enligt propositionen medges, kollektivt för inkomst av anställning och individuellt för inkomst av annat förvärvsarbete. Löntagargrupp skall kunna få stå utanför systemet, endast om huvudorganisationen träffar kollektivavtal med arbetsgivaren om att pensionsrätt tillförsäkras gruppen i annan ordning. Sådant avtal måste träffas före den 1 juli 1961. Därefter får löntagargrupp icke utträda. Företagare och självständiga yrkesutövare skall medges individuell utträdesrätt med vissa begränsningar även efter systemets start.

Den i propositionen föreslagna tilläggspensioneringen kan inte förenas med de principer, som vi ovan hävdad. En obligatorisk tilläggsförsäkring berövar medborgarna friheten att själva disponera över sina inkomster. Särskilt gäller detta löntagarna, som icke medges någon rätt att välja annat sparmål i stället för tilläggsförsäkring.

Propositionen innebär vidare en obligatorisk inkomstgradering av förmåner — av såväl ålders- och förtidspensionerna som pensionerna till efterlevande änkor och barn. Det är naturligt, att inom ett frivilligt försäkringssystem pensioner kan tecknas till olika belopp. Men en obligatorisk inkomstgradering kan enligt vår mening icke godtagas som princip för socialpolitiken.

Den avsaknad av samband mellan avgifter och förmåner, som kännetecknar regeringsförslaget, kan enligt vår mening icke heller accepteras. De i det föregående refererade 30- och 15-årsreglerna missgynnar särskilt de lägre inkomstgrupperna, som i allmänhet kommer ut i yrkesarbete tidigare än andra. De kan sålunda få vara med om att betala pensionsavgifter i upp till 50 år men kan endast få 30 år räknade som pensionsgrundande. För många får härigenom inbetalas avgifter i 20 år utan att de får pensionsförmåner för dem. De

lägre inkomstgrupperna har i regel en jämn inkomstutveckling under hela sin aktiva tid. Andra grupper, som oftast har brant stigande inkomster under den senare delen av sin arbetstid, favoriseras genom att pensionen beräknas efter medelinkomsten under de 15 bästa åren.

Den kritik, som vi ovan riktat mot regeringsförslaget och nedan riktar mot detsamma i fråga om de ekonomiska konsekvenserna gäller i väsentliga delar även den lagfästningslinje, som folkpartiet framförde vid 1958 års A-riksdag och sedan dess förordat. Båda förslagen innebär t. ex. en begränsning i den enskilde medborgarens rätt att disponera sina inkomster och åläggande för företagen att inbetala pensionsavgifter för sina anställda. Såsom redovisas i propositionen förekom i början av året kontakter mellan regeringen och folkpartiet för en kompromiss om en lagfäst tilläggs pensionering.

Enligt centerpartiets mening kan varken regeringens eller folkpartiets förslag läggas till grund för en lösning av frågan om tilläggs pensioneringen.

Ekonomiska förutsättningar och konsekvenser

Oberoende av efter vilket system tilläggs pensioneringen utformas, måste den givetvis anpassas efter näringslivets och befolkningens ekonomiska möjligheter.

Kostnaderna för en tilläggs pensionering enligt propositionen blir redan nästa år 1,9 procent av totallönerna och ökar sedan under den ovannämnda perioden årligen med i genomsnitt 0,6 procent av totallönerna. En utbyggnad av folkpensioneringen enligt pensionsberedningens förslag beräknades år 1968 medföra en kostnad i form av folkpensionsavgifter och skatter uppgående till i genomsnitt 10 procent av inkomsten. Riksdagsbeslutet i följd medför något högre kostnader. En tilläggs pensionering enligt propositionen kan i utbyggt stadium beräknas medföra en kostnad, motsvarande upp till 10 procent av löneinkomsterna. Med den osäkerhet, som råder i fråga om den framtida konjunktur- och inkomstutvecklingen är det enligt vår mening icke rimligt att binda sig för så stora tilläggs pensioneringskostnader, som regeringsförslaget innebär. Allvarligt är också, att man därigenom även skulle låsa fast kommande generationer vid en sådan disponering av resurserna.

Naturligtvis kan man inte generellt och på förhand avgöra på vilket sätt kostnaderna för en lagfäst tilläggs pensionering kommer att fördelas mellan löntagare och arbetsgivare. Det är naturligt, att löntagarna vid en sådan tilläggs pensionering, som tar en stor del av den möjliga arbetsersättningen i anspråk, kan söka kompensera sig för pensionsavgifterna genom högre löneökningar än de som annars totalt sett skulle uppnåtts. 1957 års pensionskommitté uttalade, att man inte kunde bortse från att företagen under en övergångstid kunde komma att sakna möjlighet att återvinna pensionsavgifterna genom en motsvarande reduktion av eljest sannolika löneförhöjningar. I viss

utsträckning kan företagen ha möjligheter att höja priserna på varor och tjänster, varigenom en del av kostnaderna kan täckas. För stora delar av näringslivet torde detta dock icke vara möjligt. Företagen får då själva i stor utsträckning bära kostnaderna. Särskilt gäller detta jordbruket och andra delar av småföretagsamheten.

Enligt vår mening finns det anledning till farhågor för att näringsliv och enskilda inte orkar med att bära de kostnader, som är förenade med en tilläggspensionering enligt propositionen. Den genomsnittliga produktionsökningen har tidigare varit ungefär 3 procent om året. Nuvarande konjunkturavmattning har givit en påminnelse om att prognoserna över den framtida framstegstakten är osäkra.

Dessa risker framhölls även av 1957 års pensionskommitté som uttalade, att betingelserna för den svenska ekonomiens höga standard och snabba framstegstakt kan komma att försämrans i en nära eller mera avlägsen framtid. Frekvensen av internationella konjunkturbakslag, fortsatte kommittén, kommer kanske åter att stiga, och det kan uppstå allvarliga påfrestningar för vår ekonomi i en mer eller mindre nära framtid.

Det är självklart att en kostnadskrävande tilläggspensionering enligt propositionen medför, att andra angelägna reformer måste skjutas åt sidan. Detta uttalades även av 1957 års pensionskommitté: »Det är givet, att en så väsentlig höjning av pensionärernas levnadsstandard, som det här är fråga om, endast kan beredas utrymme inom samhällsekonomin, om andra reformer, andra privata och offentliga behov makas åt sidan i tillräcklig mån.»

Såsom från centerpartiets sida framhållits, är det ur grundtrygghetens synpunkt väsentligt, att vid sidan av pensioneringen även en rad eftersatta uppgifter inom åldringsvård, sjukvård etc. tillgodoses. Vi vill vidare understryka angelägenheten av att erforderliga medel ställs till förfogande för t. ex. undervisning och forskning, vägbyggande, näringslivets investeringar etc. De resurser, som kan disponeras för pensionsändamål, bör enligt vår mening i första hand användas till förstärkning av folkpensioneringen — såväl ålderspensioneringen som familje- och invalidpensioneringen.

Starka betänkligheter mot regeringsförslaget måste även hysas till följd av dess inverkan på sparande och kreditmarknad. Såsom pensionskommittén konstaterat, tenderar en omfattande pensionsreform att medföra ett betydande sparandebortfall. En obligatorisk tilläggspensionering måste få en negativ effekt på det frivilliga sparandet, inte endast i fråga om det enskilda företagssparandet utan även vad beträffar hushållens sparande. Detta medges också i propositionen. Tilläggspensioneringen skall enligt propositionen bygga på fördelningssystemet, vilket i och för sig icke gör någon större fondering av premiemedel erforderlig. Enligt propositionen skall dock en stor pensionsfond uppbyggas, vilken vid en antagen reallöneökning av 1,5 procent per år kan beräknas uppgå till 50—60 miljarder kronor år 1990. Det anges i

propositionen att den stora pensionsfonden skall avse att kompensera det bortfall av annat sparande, som en obligatorisk tilläggs pensionering kan väntas förorsaka. Fondbildningen innebär alltså ett tvångssparande, som skall ersätta ett frivilligt sparande.

En sådan ekonomisk maktkoncentration, som den i propositionen förordade pensionsfonderingen skulle innebära, måste — även vid den föreslagna uppdelningen av förvaltningen på tre olika fondstyrelser — medföra stora risker för näringslivet. Särskilt vill vi fästa uppmärksamheten på de svårigheter med kreditförsörjningen, som skulle träffa olika grupper av småföretagare — även med de uppmjukningar i lånebestämmelserna, som företagits i propositionen i förhållande till pensionskommitténs förslag. Genom att obligationslånen favoriseras, gynnas de låntagare, som traditionellt uppträder på obligationsmarknaden, dvs. de större företagen. De mindre låntagarna inom olika näringsgrenar, som vid nuvarande system saknar möjlighet att begagna sig av obligationslån, missgynnas däremot.

En personligt frivillig tilläggs pensionering, som vi förordar i denna motion, anpassar sig på ett naturligt sätt till förhandenvarande ekonomiska förutsättningar hos befolkning och näringsliv. Vid en sådan frivillig tilläggs pensionering, som bygger på premiereservmetoden, är även en fondering nödvändig, men då vi förutsätter, att försäkringsverksamheten liksom nu skall handhavas av olika försäkringsinrättningar, behöver en ekonomisk maktkoncentration icke befaras.

Det aktuella ekonomiska läget

Såsom vi i det föregående understrukit, kan vi ur principiell synpunkt icke acceptera en lagfäst tilläggs pensionering. Vi har även framhållit, att allvarliga invändningar måste resas mot en sådan reform ur allmänt ekonomiska synpunkter. Den nuvarande ekonomiska situationen synes oss vara alldeles särskilt olämplig för beslut om en sådan tilläggs pensionering.

Förslaget i propositionen innebär, att avgifter till den obligatoriska tilläggs pensioneringen redan nästa år skall inbetalas med 1,9 procent av totallönerna. Den arbetstidsförkortning, som planeras att fullföljas nästa år, kan beräknas kräva en löneökning på drygt 2 procent för tillgodoseende av att löntagarna icke skall få minskade löner. Med de avsättnings- och sysselsättnings svårigheter, som näringslivet har i nuvarande konjunkturläge, måste den ökade belastning, som den i propositionen förordade obligatoriska tilläggs pensioneringen medför, framstå som alltför hård. Härtill kommer en världsmarknadssituation, som kan befaras medföra ett ytterligare skärpt konkurrensläge för vårt lands näringsliv.

Med det hårt ansträngda läge för statsfinanserna, som kännetecknar den nuvarande situationen och de närmast följande budgetåren, måste särskild

uppmärksamhet även ägnas åt de budgetmässiga verkningar, som den i propositionen förordade tilläggs pensioneringen får med hänsyn dels till statens avgifter för de statsanställdas tilläggs pensioner, dels till företagens avdragsrätt för sina pensionsavgifter. De avgifter, som staten redan nästa år har att erlægga i egenskap av arbetsgivare till den obligatoriska tilläggs pensioneringen, beräknas enligt propositionen uppgå till omkring 100 miljoner kronor. Vid oförändrad lönenivå kan detta utgiftsbelopp beräknas öka med cirka 30 miljoner kronor om året.

Mot bakgrunden härav är det enligt vår mening nödvändigt, att propositionen avslås av riksdagen. De bästa förutsättningarna härför skulle ha vunnits, om centerpartiet, folkpartiet och högern i sina motioner avstått från andra yrkanden än avslag på regeringens förslag. Centerpartiet har riktat en vädjan härom. Vi beklagar, att det icke lyckats att uppnå enighet mellan de tre oppositionspartierna om ett sådant uppträdande.

Fortsatt förbättring av folkpensioneringen

Såsom ovan framhållits anser centerpartiet en förbättrad folkpensionering som det väsentligaste i pensionsreformen. Pågående utredning om förbättrade folkpensionsförmåner för invalider och vissa grupper av änkor måste snarast fullföljas och förslag på grundval därav föreläggas riksdagen. Målsättningen om i första hand en förbättrad folkpensionering måste emellertid enligt centerpartiets mening även gälla för tiden efter år 1968. Vid ökade realinkomster för den aktiva befolkningen är det angeläget, att även folkpensionärerna får skälig andel av den fortsatta standardhöjningen.

En lagstadgad tilläggs pensionering enligt såväl propositionen som det förslag, som framförts från folkpartiet, kan befaras medföra ett konkurrensförhållande gentemot folkpensioneringen, innebärande risk för minskade möjligheter till höjning av folkpensionerna i framtiden. Stora grupper av pensionärer skulle härigenom inte få önskvärd del av en framtida standardhöjning.

Vi anser, att riksdagen nu bör uttala, att de i fjolårets riksdagsbeslut angivna ålderspensionsbeloppen 5 400 respektive 3 600 kronor och övriga förmåner inom folkpensioneringen skall höjas efter år 1968 i den mån de ekonomiska resurserna medger.

Främjande av frivillig tilläggs pensionering och annat frivilligt sparande

Vid sidan av en förbättrad folkpensionering är det enligt centerpartiets mening angeläget, att ökade möjligheter skapas för personligt frivilliga tilläggs pensioner. Lika angeläget är emellertid, att även övrigt sparande, som

siktat till ökad trygghet för medborgarna, främjas. En ökning av det frivilliga sparandet framstår som nödvändig även ur den synpunkten, att endast härigenom en verklig lösning kan vinnas av kapitalbildningens problem.

Såsom vi i det föregående framhållit, är för många människor sparande i form av tilläggs pension lämpligast. Olika önskemål i fråga om tilläggs pensionens utformning och storlek kan emellertid tillgodoses endast genom en lösning enligt den personliga frivilliglinjen. Vi förordar en helt frivillig tilläggs försäkring, som medger verklig valfrihet i fråga om pensionsbelopp, pensionsålder och fördelning på ålders-, invalid- och familjepension. I ett sådant pensionssystem enligt premiereservmetoden kan försäkringen under den tid den löper ändras efter vederbörandes ekonomiska förhållanden och premierbetalningarna variera, så att man under goda år kan betala in mer i premier och under dåliga år mindre.

Den personliga frivillighet, som vi förordar, innebär, tillämpad på arbetsmarknadsuppgörelser, att parterna bör utforma sina avtal så att varje anställd har rätt att avgöra, om hela arbetsersättningen skall gå till honom i form av kontant lön eller en del av den skall inbetalas till ett pensionssystem.

Såsom vi i tidigare sammanhang framhållit, bör staten, när den är part på arbetsmarknaden, erbjuda motparten vid förhandlingarna ett sådant system, att den enskilde löntagaren får frihet att välja om han skall ha hela arbetsersättningen i form av kontant lön eller om en del av den skall innehållas av staten till hans pensionering. De remissyttranden, som avgavs över motioner från centerpartiet till 1958 års B-riksdag, gav vid handen, att de statsanställdas organisationer för närvarande icke har intresse av den valfrihet vi förordat. Vi har oss emellertid bekant, att åtskilliga statsanställda skulle föredraga att få hela arbetsersättningen i form av kontant lön för att sedan efter egen bedömning disponera en del av sina inkomster till förbättring av sin trygghet. Målsättningen bör därför vara, att sådan valfrihet skall medges även åt de statsanställda. Då denna fråga behandlats så sent som av 1958 års B-riksdag, har vi nu icke för avsikt att ställa yrkande på prövning av möjligheterna till en lösning i nämnda avseende.

I många fall är, såsom vi framhållit, sparande i eget hem, i egen rörelse, i bank eller annan kreditinrättning att föredraga framför pensionsförsäkring. Det måste då vara angeläget för samhället att stimulera sådant sparande i samma utsträckning som pensionsförsäkringar.

Enligt nuvarande bestämmelser är sparande i eget hem eller egen rörelse missgynnadt i skattehänseende. Vi anser det riktigt, att den som sparar i egen fastighet eller egen rörelse skall få skattelindring liksom den som sparar genom pensionsförsäkring. Det bör kunna skapas möjlighet till skattefri avsättning av visst begränsat belopp av inkomsten i egen fastighet eller rörelse. Dessa medel bör ligga som en pensionsfond i fastigheten eller rörelsen. Sär-

skilt för småföretagare, jordbrukare och andra, skulle ett sådant pensions-sparande vara värdefullt.

Många människor, inte minst jordbrukare, villaägare och småföretagare, har möjlighet att spara endast genom amorteringar av skulder. Enligt vår mening bör amorteringssparande i syfte att öka ålderdomstryggheten till visst begränsat belopp stimuleras genom rätt till avdrag vid beskattningen.

Långsiktigt sparande, bundet i bank eller annan kreditinrättning, synes oss också av vikt som pensionssparande och bör till begränsade belopp erhålla förmånen av skattebefrielse. Möjlighet bör skapas att insätta medel på särskilt pensionskonto i bank eller annan kreditinrättning. Sådana insättningar liksom till kapitalet lagd ränta bör vara avdragsgilla vid beskattningen. Uttag från pensionskonto bör liksom pensioner bli föremål för beskattning.

Vi anser det angeläget att pröva möjligheterna att genom skattelindring stimulera de former av långsiktigt sparande, som vi ovan berört. Visserligen kan en del tekniska svårigheter möta för ett sådant syfte, men sakfrågorna är uppenbarligen av sådan vikt, att problemet omedelbart bör angripas samt praktiska och i detalj utformade förslag snarast föreläggas riksdagen. Den pågående utredningen om åtgärder till främjande av det frivilliga sparandet torde icke vara till fyllest för det här avsedda syftet. Den undersökning vi förordar bör göras både mer omfattande, mer långsyftande och mer preciserad. Den bör sammanhållas av en strävan att vidga de reella möjligheterna för en allmänt omfattad förbättrad åldrings-, invalid- och efterlevandeförsörjning på det frivilliga sparandets grund.

Av central betydelse är vidare, att pensionsförmåner och för pension sparat kapital behåller sitt reella värde. Värdesäkringen av pensionssparandet är ett svårbemästrat problem, men det synes oss angeläget, att de möjligheter som finns till garanterande av pensioners och övriga sparmedels realvärde prövas. Folkpensionerna är genom indexreglering i princip värdefasta. Enligt vår mening bör bättre garantier skapas för att även frivilliga tilläggspensioner och sparkapital i andra former behåller sitt värde.

Vid en tilläggsförsäkring enligt den personliga frivilliglinjen bör man i första hand söka uppnå värdesäkring genom indexreglering av premierna och genom möjligheter för de enskilda försäkringsinrättningarna att placera premiedelen i värdesäkra tillgångar. Men man bör även kunna överväga möjligheten att förse premien med särskilt värdesäkringstillägg.

Det är omöjligt att på förhand avgöra i vilken utsträckning förutsättningar för värdefast placering av sparmedel kommer att erbjuda sig. De konsekvenser, som kan följa för kapitalmarknaden och räntebildningen, framstår som ovissa. I varje fall bör man under ett inledningsskede räkna med att värdesäkringsmöjligheterna kanske inte kan svara mot efterfrågan. Det bör därför kunna övervägas att låta värdesäkringen gälla för begränsat belopp för varje försäkringstagare eller sparare.

I enlighet med vad vi ovan förordat bör strävandena inriktas på att ge möjligheter till värdesäkring av olika slag av sparande. Den som så önskar bör kunna få värdesäkringsgaranti för begränsat belopp på sådant pensionskonto i bank eller annan kreditinrättning som vi ovan förordat.

Den värdesäkring, som enligt vad vi ovan framhållit bör prövas, nödvändiggör vissa ändringar av gällande bestämmelser i försäkrings-, aktiebolags- och skattelagstiftning m. fl. lagstiftningsområden. Vissa problem i anslutning härtill prövas av pågående utredningar. Det är emellertid enligt vår mening angeläget, att hela frågan om hur långsiktigt sparande i olika former skall kunna värdesäkras prövas skyndsamt av en särskild utredning.

Med stöd av vad ovan anförts får vi hemställa,

- A. att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 100,
- B. att riksdagen måtte uttala, att förmånerna inom folkpensioneringen även efter förverkligande av den av 1958 års A-riksdag godtagna målsättningen fram till år 1968 må förbättras, så att folkpensionärerna får skälig andel av framtida standardhöjning,
- C. att riksdagen för främjande av frivillig tilläggspensionering och annat sparande för ökad trygghet vid ålderdom, vid invaliditet och för familjer i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsamt prövning dels av möjligheterna att genom skattelindring stimulera långsiktigt sparande i egen fastighet, i egen rörelse och på särskilt pensionskonto i bank eller annan kreditinrättning i enlighet med vad i motionen anförts, dels av frågan om värdesäkring av sparande i form av frivillig tilläggspensionsförsäkring och annat frivilligt sparande i enlighet med vad ovan anförts samt av möjligheterna för enskilda försäkringsinrättningar att er hålla värdefasta placeringar av premiemedel, samt
- D. att riksdagen måtte beakta vad i motionen i övrigt anförts.

Stockholm den 3 april 1959

Gunnar Hedlund

Nils G. Hansson
i Skegrie

Lars Eliasson
i Sundborn

S. G. Wahlund

Axel Rubbestad

C. O. Carlsson
i Bakeröd

Anders Pettersson
i Dahl

J. W. Pettersson
i Norregård

Per Svensson
i Stenkyrka

J. Onsjö

Sven Vigelsbo